

RADA MIEJSKA w Wąchocku, ul. Wielkowiejska 1	
Dnia	2020 -05- 29
W PŁYNEK	
L. dz.

Raport o stanie Gminy Wąchock za 2019 rok

I. Wstęp

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock w 2019 r.

II. Informacja ogólna

Ogólna charakterystyka Gminy Wąchock (w tym demografia)

Wąchock jest gminą miejsko-wiejską, a teren gminy obejmuje miasto Wąchock oraz pięć sołectw: Marcinków, Parszów, Rataje, Węglów oraz Wielka Wieś. Gmina zajmuje powierzchnię 81,84km², co stanowi 15,5% powierzchni powiatu starachowickiego.

Na terenie Gminy Wąchock dominują gleby niskiej jakości. Na jej obszarze występują gleby klasy bonitacyjnej IV, V i VI oraz w niewielkiej ilości klasy III. Są to gleby biellicowe i brunatne.

W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy, które zajmują 64,8% tj. 5300ha. Większość lasów stanowi własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Grunty leśne prywatne stanowią w gminie ponad 8% całości lasów. Niewielki procent stanowi własność gminy tj. 4,6ha.

Część lasów z południowej części gminy znajduje się na obszarze Natura 2000 – ostoja Sieradowicka PLH260031.

Stany ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Wąchock

Nazwa miejscowości (liczba mieszkańców wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.)	Pobyt stały	Pobyt czasowy
Wąchock	2671	39
Parszów	1493	8
Wielka Wieś	1291	6
Węglów	225	1
Marcinków	579	2
Rataje	469	2
Ogółem	6728	58

Przykładowa Statystyka Mieszkańców wg Wieków i Płci - pobyt stały

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	88	63	151
16-17	63	59	122
18	26	30	56

19-65	2190	0	2190
19-60	0	1825	1825
>65	515	0	515
>60	0	1103	1103

Stan ludności - porównanie lat 2017-2019 :

Rok	Liczba ludności na 31.12. zameld na pobyt stały	Liczba ludności na 31.12 zameld na pobyt czasowy	Urodzenia	Zgony
2017	6803	72	51	78
2018	6745	83	53	89
2019	6728	58	53	79

W roku 2019 Urząd Stanu Cywilnego w Wąchocku zarejestrował **51** małżeństw. Wydano 396 szt. dowodów osobistych w tym 49 szt. z tytułu utraty lub uszkodzenia.

III. Realizacja polityk i programów

W Gminie Wąchock w 2019 r. obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
2. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wąchock w 2019 roku.
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock
4. Gospodarka odpadami komunalnymi
5. Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi
6. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wąchock na lata 2017-2021
7. Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock na lata 2010 – 2032
8. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Program ten jest corocznie opracowywany na podstawie zapisów art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Głównymi zadaniami Programu jest m.in:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii oparty był na zapisach zawartych w Uchwale Nr III/23/2018 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 28 grudnia 2018 r. z późniejszymi zmianami. Realizacja poszczególnych zadań zapisanych w Programie za 2019 rok została przyjęta przez Radę Miejską w Wąchocku na sesji w dniu 28 lutego 2020 r.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 18 wniosków o zastosowanie wobec podejrzanych o uzależnienie alkoholowe leczenia. W 2 przypadkach komisja skierowała podejrzanych na leczenie ambulatoryjne w Starachowicach a w przypadku 2 podejrzanych o uzależnienie od alkoholu sprawy skierowano do rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy w Starachowicach.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wąchock w 2019 roku

Rada Miejska corocznie ma obowiązek określać w drodze uchwały, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy.. Wskazuje koordynatora programu jak i realizatorów poszczególnych zadań jak również

wysokość środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków.

W 2019 r. przejęto i udzielono pomocy medycznej 21 psom (w tym 9 psów po wypadkach drogowych, okaleczonych w złej kondycji fizycznej i psychicznej, 12 psów ze zgłoszeń od policji). Przejęto i udzielono pomocy medycznej 4 kotom.

Eutanazji poddano 10 psów (ze względu na odniesione rany w wypadkach drogowych lub bez możliwości resocjalizacji). Skutecznej adopcji poddano 19 psów i 2 koty.

Usunięto i unieszkodliwiono 12 zwłok zwierzęcych.

Zabiegom sterylizacji poddano: 16 suk i 24 kocice posiadających właścicieli.

W schronisku dla zwierząt w Janiku umieszczono: 10 psów.

Dzięki tym działaniom w Gminie Wąchock znacznie spadła ilość bezdomnych psów i kotów.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock jest dokumentem strategicznym, który opisuje możliwe do realizacji przedsięwzięcia zmniejszające zużycie energii finalnej, zwiększające udział energii z OZE w zużyciu energii finalnej oraz redukujące emisję substancji szkodliwych do atmosfery.

Jest dokumentem wymaganym przy ubieganiu się o wsparcie finansowe inwestycji w obszarach problemowych związanych ze zużyciem energii, konwersji energii z odnawialnych źródeł energii oraz emisji substancji szkodliwych do atmosfery w perspektywie unijnych środków finansowych 2014 – 2020.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock odzwierciedla potrzeby zapewnienia korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju poprzez wzrost innowacyjności i wdrożenia nowych technologii w obszarach problemowych w sektorach publicznym i prywatnym.

W ramach tego programu w 2018 r. rozpoczęto procedury na termomodernizację budynku ZPO w Wąchocku oraz modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Gminy (wymiana opraw na energooszczędne LED oraz zainstalowanie Centralnego Systemu Sterowania Oświetleniem).

Gospodarka odpadami komunalnymi

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2012 - 2018” dla Regionu 2 (w skład którego wchodzi Gmina Wąchock), wyznaczono instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz do

składowania odpadów - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o.o. W Planie zakłada się w kolejnych latach wzrost strumienia odpadów komunalnych kierowanych do przetworzenia w regionalnej instalacji. Z analizy danych z lat ubiegłych wynika, że moce przerobowe instalacji są wystarczające do przetworzenia całego strumienia odpadów wytworzonych przez mieszkańców.

W 2019 r. z terenu gminy odebranych zostało:

464,040 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01,
11,900 Mg odpadów wielkogabarytowych o kodzie 20 03 07.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy wg. danych zawartych w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2013 [Mg/rok]	2014 [Mg/rok]	2015 [Mg/rok]	2016 [Mg/rok]	2017 [Mg/rok]	2018 [Mg/rok]	2019 [Mg/rok]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,2	---	13,1	13,61	4,54	4,610	2,890
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	16,0	48,2	101,9	69,53	45,16	26,290	60,760
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	102,4	107,1	4,7	8,50	15,30	50,881	10,920
15 01 07	Opakowania ze szkła	39,5	51,5	83,7	52,99	52,83	29,390	41,840
16 01 03	Zużyte opony	---	1,8	2,2	---	24,35	9,900	-
16 06 04	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 160603)	---	---	---	---	---	0,120	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	---	---	16,3	---	11,94	---	12,210
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione	---	27,1	---	10,70	3,32	---	---
17 01 82	Inne niewymienione odpady	---	---	---	---	---	44,600	-
17 03 80	Odpadowa papa	---	---	3,1	3,80	2,44	---	---
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	13,6	4,4	11,7	7,48	---	---	---
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	---	0,4	0,6	---	0,39	1,380	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31*	---	0,004	0,017	0,017	0,016	---	---
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory	---	0,036	0,011	0,011	0,149	---	---
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123 zawierające niebezpieczne składniki	0,5	0,8	1,2	---	0,711	1,460	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123 i 200135	0,5	0,9	3,6	7,97	0,444	2,640	-
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	1,0	2,2	14,0	---	---	6,340	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	4,4	5,0	10,1	6,50	5,72	---	---
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	437,3	475,9	461,02	660,96	485,62	378,020	464,040
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	15,7	19,1	15,9	44,96	7,41	18,800	11,900
RAZEM		631,1	744,4	743,2	887,0	660,34	574,431	604,560

tj. w 2019 r. 89,86 kg/Mieszkańca/rok

(w 2013 r. 89,51 kg/Mieszkańca/rok; w 2014 r. 106,24 kg/Mieszkańca/rok; w 2015 r. 107,15 kg/Mieszkańca/rok; w 2016 r. 129,30 kg/Mieszkańca/rok; w 2017 r. 96,94 kg/Mieszkańca/rok); w 2018 r. 85,11 kg/Mieszkańca/rok.

Odpady przekazane przez mieszkańców do punktu selektywnej zbiórki.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2013 [Mg/rok]	2014 [Mg/rok]	2015 [Mg/rok]	2016 [Mg/rok]	2017 [Mg/rok]	2018 [Mg/rok]	2019 [Mg/rok]
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	---	---	---	---	---	3,620	-
16 01 03	Zużyte opony	---	---	---	---	---	24,330	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	8,3	31,5	31,1	13,8	60,58	3,540	12,210
17 01 82	Inne nie wymienione odpady budowlane	---	---	---	---	---	156,380	-
17 02 03	Tworzywa sztuczne budowlane	---	---	---	---	---	2,120	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 170901, 170902 i 170903	---	---	---	---	---	16,420	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	4,3	7,5	10,1	8,1	4,28	9,220	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	-	-	-	6,4	0,87	0,480	-
	RAZEM	12,6	39,0	41,2	28,3	65,73	216,110	12,210

Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi

1. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi dotyczyła zadań:
 - 1) w zakresie ochrony i promocji zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania patologiom społecznym:
 - a) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie pozaszkolnych zajęć sportowo – rekreacyjnych na obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy oraz organizacja turniejów i rozgrywek sportowych na terenie gminy;
 - 2) w zakresie kultury fizycznej:
 - a) upowszechnianie sportu wśród dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób niepełnosprawnych;
 - b) organizacja imprez sportowych promujących kulturę fizyczną i osiągnięcia sportowe regionu;
 - 3) w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych:
 - a) promowanie aktywnego trybu życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie czynnego spędzania wolnego czasu (spotkania, wieczorki, wycieczki);
 - b) opieka i rehabilitacja osób niepełnosprawnych;
 - 4) w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:
 - a) organizowanie konkursów, imprez, przeglądów, pikników oraz innych form służących rozwojowi działalności kulturalnej;

- b) wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego, twórczości ludowej, twórczości dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy;
- c) wydanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji w postaci drukowanej lub innych technik zapisu obrazu, służących upowszechnianiu walorów historii, tradycji i kultury gminy;
- d) organizowanie rajdów i gier terenowych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy tematycznie związanych z historią miasta i regionem;
- e) popularyzacja tradycji, historii i dziedzictwa kulturowego gminy poprzez: przedsięwzięcia służące dokumentowaniu wydarzeń kulturalnych, organizowanych na terenie gminy przez szeroko rozumiane formy audiowizualne (np. filmy, wystawy fotograficzne, prezentacje multimedialne)

2. Zrealizowano następujące zadania:

- 1) w zakresie ochrony i promocji zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania patologiom społecznym

W ramach otwartego konkursu ofert podpisano 2 umowy na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie pozaszkolnych zajęć sportowo – rekreacyjnych na obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy oraz organizacja turniejów i rozgrywek sportowych na terenie gminy na kwoty: 10.296,00 zł – Stowarzyszenie „Aktywni dzieciom” (kwota wykorzystana 10.151,00 zł), 10.775,00 zł – Ochotnicza Straż Pożarna w Parszowie (kwota wykorzystana 10.765,25 zł).

- 2) w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych

W ramach otwartego konkursu ofert podpisano 1 umowę na promowanie aktywnego trybu życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie czynnego spędzania wolnego czasu na kwotę 2.500,00 zł – Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś Rataje” (kwota wykorzystana 2.106,98 zł).

- 3) w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

W ramach otwartego konkursu ofert podpisano 2 umowy na:

- a) na wydanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji w postaci drukowanej lub innych technik zapisu obrazu, służących upowszechnianiu walorów historii, tradycji i kultury gminy na kwotę 600,00 zł – Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś Rataje”;

- b) na organizowanie konkursów, imprez, przeglądów, pikników oraz innych form służących rozwojowi działalności kulturalnej na kwotę 1.900,00 zł – Stowarzyszenie „Wielka Nasza Wieś”.
 - 4) w zakresie kultury fizycznej i sportu
W ramach otwartego konkursu ofert podpisano 1 umowę na upowszechnianie sportu wśród dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób niepełnosprawnych na kwotę 2.500,00 zł (Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś Rataje”).
3. W 2019 r. na terenie gminy działało 24 organizacje pozarządowe:
- 1) Fundacja imienia Michała Zduniaka, ul. Tysiąclecia 23, 27-215 Wąchock
 - 2) Fundacja „Przestrzeń Kultury”, Parszów, ul. Rieczna 10, 27-215 Wąchock
 - 3) Fundacja „Obiekt Zabytkowy Opactwo Cystersów” w Wąchocku, ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock
 - 4) Gminne Stowarzyszenie Niepełnosprawnych przy Klasztorze Cystersów w Wąchocku, ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock
 - 5) Katolickie Stowarzyszenie Polskich Nauczycieli przy Opactwie Cystersów w Wąchocku, ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock
 - 6) Klub Sportowy „Campeones Wąchock”, ul. Kościelna 7, 27-215 Wąchock
 - 7) Koło Gospodyń Wiejskich w Ratajach, Rataje 7, 27-215 Wąchock
 - 8) Koło Gospodyń Wiejskich w Wielkiej Wsi, Wielka Wieś 388, 27-215 Wąchock
 - 9) Ochotnicza Straż Pożarna w Marcinkowie, Marcinków 39a, 27-215 Wąchock
 - 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Parszowie, Parszów, ul. Złotoglin 91, 27-215 Wąchock
 - 11) Ochotnicza Straż Pożarna w Wąchocku, ul. Kościelna 7, 27-215 Wąchock
 - 12) Ochotnicza Straż Pożarna w Wielkiej Wsi, Wielka Wieś 388, 27-215 Wąchock
 - 13) Stowarzyszenie „Aktywni Dzieciom”, Wielka Wieś 388, 27-215 Wąchock
 - 14) Stowarzyszenie „Koło Gospodyń Wiejskich Marcinkowianie”, Marcinków 39a, 27-215 Wąchock
 - 15) Muzyka w Opactwie, ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock
 - 16) Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Parszowa”, Parszów, ul. Szkolna 28, 27-215 Wąchock
 - 17) Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś Rataje”, Rataje 107, 27-215 Wąchock
 - 18) Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Kieleckiej, ul. Wielkowiejska 1, 27-215 Wąchock

- 19) Stowarzyszenie „Wielka Nasza Wieś” w Wielkiej Wsi, Wielka Wieś 388,
27-215 Wąchock
- 20) Stowarzyszenie „Zabytkowa Zagroda”, Marcinków 78a, 27-215 Wąchock
- 21) Towarzystwo Przyjaciół Wąchocka, ul. Kościelna 7, 27-215 Wąchock
- 22) Uczniowski Klub Sportowy „Meteor”, ul. Kościelna 10, 27-215 Wąchock
- 23) Uczniowski Klub Sportowy „Orły Parszów”, Parszów, ul. Szkolna 28, 27-215
Wąchock
- 24) Wąchockie Towarzystwo Wędkarskie „Kamienna”, ul. Kościelna 7, 27-215
Wąchock

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wąchock na lata 2017-2021

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wąchock na lata 2017 - 2021 konkretyzuje cele i wytycza podstawowe kierunki działania gminy w tym zakresie. Realizacja Programu winna zapewnić zachowanie wartości użytkowej i funkcjonalnej składowego majątkowego gminy jakim jest posiadany zasób mieszkaniowy oraz przyczynić się do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych miejscowej społeczności.

W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wąchock wchodzi 5 lokali mieszkalnych.

Posiadany przez gminę zasób mieszkaniowy jest w pełni wykorzystany (5 lokali jest zamieszkałych na podstawie umów najmu zawartych na czas nieoznaczony).

W prognozowanym okresie nie przewiduje się znaczącej zmiany wielkości zasobów mieszkaniowych gminy.

W prognozowanym okresie zakłada się utrzymanie substancji mieszkaniowej w stanie nie pogorszonym.

W okresie obowiązywania Programu nie planuje się sprzedaży lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Wąchock.

Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock na lata 2010 – 2032

Celem programu jest spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców gminy spowodowanych azbestem, pomoc

mieszkańcom gminy w realizacji obowiązku dotyczącego usuwania z terenu nieruchomości wyrobów zawierających azbest, zgodnie z przepisami prawa.

Gmina Wąchock realizuje ww. Program od 2010 r.

W latach 2010 - 2019 zostało łącznie usuniętych 892,93 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 550 szt., koszty usunięcia ogółem 257.020,60 zł (w tym z budżetu gminy 135.850,27 zł, dotacje z WFOŚiGW 121.170,33 zł).

W 2019 r. usunięto 93,40 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 57 szt., koszty usunięcia ogółem w 2019 r. - 26.428,74 zł (w tym z budżetu gminy 0,00 zł, dotacja z WFOŚiGW 26.428,74 zł).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022:

Na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji oraz dla oceny stanu środowiska, utworzono cele, kierunki interwencji oraz zadania. Realizacja zaproponowanych zadań przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Wąchock.

W obszarze interwencji - Klimat i powietrze, w 2019 r. zrealizowano zadania:

1. Czyszczenie ulic i dróg gminnych na mokro, po akcji zimowego utrzymania dróg.
2. Termomodernizacja budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Wąchocku.
3. Monitoring jakości powietrza na terenie gminy - montaż stacji pomiarowej stacjonarnej Beskid Instruments do pomiaru jakości powietrza, na budynku MGOK w Wąchocku, ul. Kościelna 7.

W obszarze interwencji - Gospodarka wodno-ściekowa, w 2019 r. zrealizowano zadanie:

1. wg. danych PWiK Sp. z o.o. w Starachowicach w 2019 r.
 - podłączono do sieci wodociągowej 13 szt. budynków mieszkalnych,
 - podłączono do sieci kanalizacji sanitarnej 31 szt. budynków mieszkalnych.

W obszarze interwencji - Zasoby przyrodnicze, w 2019 r. zrealizowano zadanie:

1. Uchwałą nr XIII/84/2019 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 30 października 2019 r. ustanowiono pomnik przyrody - drzewo, gatunku dąb szypułkowy „Samson”, rosnący na obszarze Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, na terenie działki ewid. nr 19/2184, obręb ewidencyjny Parszów.

Promocja

W 2019 r. na promocję Gminy Wąchock wydatkowano środki w wysokości 65.390,23 zł. Podział wymienionej kwoty na poszczególne zadania przedstawia się następująco:

- 1) wykonanie/zakup materiałów promocyjnych – 12.727,38 zł (przewodniki po Wąchocku – 4.725,00 zł; płyty CD Memoriał M. Zduniaka – 3.075,00 zł; tablice Nordic Walking Park z logo – 3.382,50 zł; kalendarze na 2020 r. z logo – 916,35 zł; zawieszki odblaskowe z logo – 628,53 zł);
- 2) organizacja imprez i uroczystości oraz udział w obcych wydarzeniach promocyjnych – 44.774,73 zł (Lotto Poland Bike Marathon – 22.000,00 zł; Festiwal Muzyka w Opactwie – 8.000,00 zł; wyjazd promocyjny do Spisskiego Stiavniku – 5.761,76 zł; Fiesta Balonowa – 4.676,02 zł; Wąchock Bike Jam – 2.500,00 zł; Mistrzostwa Polski w Kickboxingu – 700,00 zł; Wykus – 500,00 zł; Rydno – 336,95 zł; Zlot Pojazdów Zabytkowych – 300,00 zł);
- 3) zamieszczanie ogłoszeń, promocja Gminy Wąchock w prasie i innych wydawnictwach – 6.093,17 zł;
- 4) pozostałe – 1.794,95 zł.

Działalność gospodarcza

W 2019 r. zarejestrowano w gminie, w rejestrze REGON 29 osób fizycznych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Najczęściej przedmiotem działalności tych przedsiębiorców było wykonywanie działalności związanej z usługami.

Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne prowadzące działalność gospodarczą rejestrują się w KRS.

W 2019 r. wyrejestrowano 37 przedsiębiorców, Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne prowadzące działalność gospodarczą wyrejestrowują się w KRS.

Liczba złożonych i przetworzonych wniosków CEIDG-1 w systemie CEIDG od 01.01.2019 do 31.12.2019

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków
Założenie	29
Zmiana	137
Zmiana ze wznowieniem	29
Zmiana z zakończeniem	1
Zakończenie	37
Zmiana z zawieszeniem	46

IV. FINANSE

Informacje finansowe;

A. Dochody wykonane 2019r wyniosły 30 415 954,01 zł. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem stanowiły 31,73 % i wyniosły 9.650.768,74 zł.

Poniesione wydatki zamknęły się kwotą 30 037 955,63 zł. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem stanowił 17,51 % i w porównaniu do roku 2018r wskaźnik ten jest wyższy o 4,64 punktów procentowych. Kwota wzrostu wyniosła 2.009 801,46 zł.

Na 31.12.2019r zadłużenie Gminy Wąchock zamknęło się kwotą 11 072 454,00 zł i stanowiło 36,40 % dochodów ogółem.

B. Dynamika dochodów i wydatków 2019r

Wyszczególnienie	2018r	2019r	4=3/2
1	2	3	4
Dochody wykonane;	26.235.749,22	30.415.954,01	115,93
- dochody bieżące	24.688.910,51	27.104.332,30	109,78
- dochody majątkowe	1.546.838,71	3.311.621,71	214,09
Wydatki poniesione;	25.235.496,27	30.037.955,63	119,03
- wydatki bieżące	21.986.868,44	24.779.526,34	112,70
- wydatki majątkowe	3.248.627,83	5.258.429,29	161,87
Wynik operacyjny (nadwyżka/deficyt)	(+) 1.000.252,95	(+)377 998,38	37,79

C. Dochody budżetowe za 2019 rok wg. źródeł

DOCHODY BUDŻETOWE	PLAN	WYKONANIE	% Wyk.	% Struktura
Dochody własne	9 469 406,25	9 650 768,74	101,92	31,73
W tym:				

Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	5 150 310,00	5 217 740,72	101,31	17,15
Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	66 175,00	79 265,65	119,78	0,26
Dotacje i dofinansowania	12 585 491,07	12 350 197,27	98,13	40,60
Subwencje	8 414 988,00	8 414 988,00	100,00	27,67
Subwencja oświatowa	5 096 592,00	5 096 592,00	100,00	16,76
Część wyrównawcza subwencji ogólnej	3 266 181,00	3 226 181,00	100,00	10,74
Rezerwa subwencji ogólnej	52 215,00	52 215,00	100,00	0,17
Dochody ogółem	30 469 885,32	30 415 954,01	99,82	100,00

D. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych w stosunku do planu wyniosło 95,52 %. Szczegółowe zestawienie prezentują tabele pn. *"Wydatki na wieloletnie przedsięwzięcia w 2019r."* oraz *„Zadania inwestycyjne roczne w 2019r.”* znajdujące się w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2019r. zamieszczonego na stronie internetowej <http://gmina.wachock.sisco.info/?id=4030>

E. Fundusz Sołecki

Plan wydatków w ramach funduszu sołeckiego na rok 2019 wynosił 134 020,43 zł. Wydatki zostały wykonane w kwocie 132 471,77 zł.

Lp.	Nazwa zadania	grupa wydatków	Plan	Wykonanie	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Solectwo Parszów					
1	Zadaszenie nad grillm	majątkowe	4 000,00	3 813,00	
2	Ułożenie nawierzchni z kostki pod wiatami oraz ich wyposażenie w stoły i ławy	bieżące	30 443,70	30 443,70	
Razem			34 443,70	34 256,70	
Solectwo Wielka Wieś					
3	Zakup trzech kompletów umundurowania wyjściowego dla OSP	bieżące	5 000,00	4 998,87	
4	Wybudowanie ogrodzenia przy terenie utwardzonym obok Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi oraz wymiana ogrodzenia po południowej stronie	majątkowe	24 443,70	24 341,70	
5	Dofinansowanie do zakupu strojów ludowych dla KGW Wielka Wieś	bieżące	5 000 ,00	5 000,00	
Razem			34 443,70	34 340,57	
Solectwo Rataje					
6	Remont świetlicy w Wiejskim Domu Kultury w Ratajach	bieżące	23 318,38	23 318,38	
Razem			23 318,38	23 318,38	
Solectwo Węglów					
7	Umocnienie rowu odwadniającego wzdłuż drogi w miejscowości Węglów	bieżące	14 845,23	14 833,80	
Razem			14 845,23	14 833,80	
Solectwo Marcinków					
8	Przebudowa drogi wewnętrznej usytuowanej na działce o nr ewid. 655 w Marcinkowie	majątkowe	4 182,20	4 182,00	

9	Dofinansowanie remontu budynku OSP Marcinków	bieżące	10 000,00	10 000,00
10	Dofinansowanie zakupu sprzętu na potrzeby OSP	bieżące	8 000,00	6 753,20
11	Zakup sprzętu na potrzeby Wiejskiego Domu Kultury w Marcinkowie	bieżące	4 787,22	4 787,12
Razem			26 969,42	25 722,32
Ogółem			134 020,43	132 471,77

F. W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Wąchock zaplanowano środki na spłatę kredytów długoterminowych wraz z odsetkami. Poza rokiem 2020 zaplanowana jest nadwyżka operacyjna przeznaczona na spłatę rat kredytowych przypadających w danym roku budżetowym.

II. Informacja o stanie mienia komunalnego stanowi załącznik do sprawozdania z wykonania budżetu za 2019r. i zamieszczona jest na stronie internetowej <http://gmina.wachock.sisco.info/?id=4030>

V. GOSPODARKA KOMUNALNA

Gminny zasób nieruchomości

1. Powierzchnia gruntów należących do gminnego zasobu nieruchomości na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła ogółem 112,2481 ha, z tego:

- 1) Wąchock – 77,2720 ha
- 2) Parszów – 6,5185 ha
- 3) Wielka Wieś 4,3145 ha
- 4) Marcinków – 18,6531 ha
- 5) Rataje – 4,7225 ha
- 6) Węglów – 0,7675 ha

1.1. Nieruchomości oddane w dzierżawę:

- umowy dzierżawy zawarte w 2019 roku – 15 umów na łączną powierzchnię 2,9823 ha
- umowy dzierżawy obowiązujące w 2019 roku – 16 umów na łączną powierzchnię 3,0073 ha

Większość umów obowiązujących w 2019 roku dotyczyła gruntów oddanych w dzierżawę na cele działalności gospodarczej tj. handlu.

1.2. Nieruchomości sprzedane:

- w drodze przetargu nieograniczonego sprzedano działkę położoną w Wąchocku o pow. 0,2392 ha.

1.3. Nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym:

- o powierzchni ogółem: 0,8459 ha
- opłaty roczne ogółem: 7.767,00 zł

1.4. Nieruchomości będące w trwałym zarządzie:

- powierzchnia ogółem: 3,3435 ha (grunty pod szkołami)
- zwolnione z opłat rocznych na podstawie art. 81 ustawy o systemie oświaty

1.5. Nieruchomości oddane w użyczenie:

- 1 umowa zawarta w 2019 roku
- 10 umów obowiązujących w 2019 roku
powierzchnia ogółem: grunty – 3,7424 ha
lokale – 1391,54 m²

1.6. Lokale mieszkalne oddane w najem:

- 5 umów obowiązujących w 2019 roku
powierzchnia użytkowa ogółem: 215,9 m²

1.7. Pomieszczenia użytkowe oddane w najem:

- 4 umów obowiązujących w 2019 roku
powierzchnia użytkowa 78,38 m²

1.8. Nieruchomości nabyte w 2019 roku na własność Gminy Wąchock do gminnego zasobu nieruchomości:

- w wyniku zakupu – dwie działki o łącznej pow. 0,0633 ha położone w miejscowości Parszów z przeznaczeniem pod przepompownię ścieków,
- w wyniku komunalizacji 7 działek o łącznej powierzchni 0,1359 ha.

1.9. W wyniku przekształcenia prawa użytkowania wieczystego we własność zbyta została działka o pow. 0,0398 położona w Wąchocku, opłata przekształceniowa roczna wynosi 169,00 zł.

Podziały nieruchomości:

W 2019 roku wpłynęło 30 wniosków o podział nieruchomości, z tego 26 spraw zakończonych wydaniem decyzji zatwierdzającej projekt podziału nieruchomości.

Zabytki

Zarządzeniem Nr 24/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock z dnia 5 kwietnia 2018 roku przyjęta została Gminna Ewidencja Zabytków Miasta i Gminy Wąchock sporządzona w formie kart adresowych, która obejmuje:

- 58 zabytków architektury
- 81 stanowisk archeologicznych.

Remonty obiektów gminnych

1. Remont pomieszczenia w budynku świetlicy w Ratajach - 21.906,04 zł (fundusz sołecki);
2. Wykonanie remontu stołówki szkolnej w budynku Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi - 37.440,24 zł;
3. Wymiana części ogrodzenia po południowej stronie Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi - 25.879,20 zł;
4. Kompleksowa wymiana przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku mieszkalnego w m. Parszów, ul. Szkolna 28 - 11.070,00 zł.

Drogownictwo

1. Na terenie Gminy Wąchock znajdują się 43 drogi zaliczone do kategorii dróg gminnych o łącznej długości 41 km.

W tym:

- 28 w miejscowości Wąchock
 - 6 w miejscowości Parszów
 - 5 w miejscowości Wielka wieś
 - 1 w miejscowości Węglów
 - 2 w miejscowości Rataje
 - 1 w miejscowości Marcinków
2. W 2019 r. wykonano zadania remontowe:

- Remont drogi gminnej 0580T od drogi krajowej nr42 Starachowice – Skarżysko – Kamienna do wsi Węglów w miejscowości Wielka Wieś na odcinku 184 m obejmujący swym zakresem:

- mechaniczne rozebranie istniejącej nawierzchni z mieszanek mineralno bitumicznych
- wykonanie robot ziemnych
- wykonanie warstwy odcinającej z piasku stabilizowanego cementem
- wykonanie podbudowy
- wykonanie warstwy wiążącej z mieszanek mineralno – bitumicznych
- wykonanie warstwy ścieralnej z mieszanek mineralno – bitumicznych
- wykonanie poboczy
- oczyszczenie rowu z namułu

Oraz na odcinku 100 m wykonanie remontów cząstkowych polegających na wyrównaniu nawierzchni mieszanką mineralno – bitumiczną i ułożeniu warstwy ścieralnej z mieszanek mineralno – bitumicznych. Wartość wykonanych robót wyniosła 164.000,16 zł brutto.

- Remont obiektów znajdujących się w pasie drogowym dróg gminnych za kwotę 61544,81 zł, który obejmował:
- Umocnienie rowu odwadniającego wzdłuż drogi w miejscowości Węglów
- Naprawa dróg o nawierzchni nieulepszonej z mieszanki kruszyw i żużla wielkopiecowego
- Remont dojazdu do przepustu na drodze gminnej – ul. Szkolna w miejscowości Parszów
- Naprawa uszkodzonych skarp rowu odwadniającego na odcinku 30 m, odmulenie rowu odwadniającego na odcinku 236 m
- Naprawa uszkodzonej drogi gminnej – ul. Słonecznej w Wąchocku.

Kanalizacja

Na dzień 31.12.2019 r. wynosi 81,72 km w tym: długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wąchock

- miasto Wąchock – 31,10 km
- pozostałe sołectwa – 50,62 km.

Oświetlenie

Modernizacja oświetlenia obejmowała w Gminie Wąchock obejmowała:

- 1) Montaż 1300 punktów świetlnych z energooszczędnymi źródłami światła LED w tym:

- a) wymiana punktów świetlnych 1196 szt,
 - b) dowieszenie nowych punktów świetlnych 104 szt.
 - c) wymianę szafek oświetleniowych z kompletnym wyposażeniem 41 szt.
 - d) instalację systemu sterowania oświetleniem ulicznym city touch.
- 2) Koszt inwestycji 2656462,73 zł.

Organ uchwalodawczy i wykonawczy

1. Rada Miejska w Wąchocku na przestrzeni 12 miesięcy odbyła 12 sesji na których podjęto łącznie 78 uchwał.
2. Burmistrz Miasta i Gminy Wąchock wydał:
 - zarządzeń – 102

VI. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY WĄCHOCK

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Wąchock funkcjonujących w 2019 roku			
Lp.	Nazwa jednostki	Forma organizacyjno-prawna	Przedmiot działania
1.	Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku	Jednostka budżetowa	Działalność oświatowa
2.	Szkoła Podstawowa w Parszowie	Jednostka budżetowa	Działalność oświatowa
3.	Szkoła Podstawowa w Wielkiej Wsi Wielka	Jednostka budżetowa	Działalność oświatowa
5.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku	Jednostka budżetowa	Pomoc społeczna i socjalna
6.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku	Samorządowa Instytucja kultury	Działalność kulturalno-wychowawcza, upowszechnianie i promocja kultury
7.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Wąchocku	Samorządowa Instytucja kultury	Działalność bibliotekarska
8.	Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Wąchocku	Samodzielny Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej	Udzielanie świadczeń zdrowotnych

OŚWIATA

Jednostki oświatowe oraz liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020

(stan wg SIO na 30.09.2019 r.):

Lp.	Szkoła	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Zespole Placówek Oświatowych w Wąchocku	14	208	17	30	34	6	42	35	17	27
2.	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Parszowie	8	81	8	10	8	9	16	12	7	11
3.	Szkoła Podstawowa im. Świętokrzyskich Partyzantów Armii Krajowej w Wielkiej Wsi	8	101	8	9	10	11	18	17	13	15
RAZEM		30	390	33	49	52	26	76	64	37	53
Przedszkole/oddział przedszkolny		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	„0”				Poniżej „0”			
1.	Przedszkole Publiczne w Zespole Placówek Oświatowych w Wąchocku	4	88	29				59			
2.	Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Wojska Polskiego w Parszowie	2	40	12				28			
3.	Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Świętokrzyskich Partyzantów Armii Krajowej w Wielkiej Wsi	2	31	7				24			
RAZEM		8	159	48				111			

Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2019/2020 (stan wg SIO na 30.09.2019 r.): pracownicy pedagogiczni:

Lp.	Szkoła	Liczba zatrudnionych nauczycieli					Liczba etatów				
		S	K	M	D	Razem	S	K	M	D	Razem
1.	Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku	3	3	7	29	42	2,05	1,25	5,02	25,47	33,79
2.	Szkoła Podstawowa	0	3	2	19	24	0,00	2,00	2,00	12,68	16,68

	im. Wojska Polskiego w Parszowie										
3.	Szkoła Podstawowa im. Świętokrzyskich Partyzantów Armii Krajowej w Wielkiej Wsi	4	4	6	15	29	3,61	2,07	2,91	10,54	19,13
RAZEM		7	10	15	63	95	5,66	5,32	9,93	48,69	69,60

**Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2019/2020:
pracownicy niepedagogiczni:**

Lp.	Stanowisko	Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku		Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Parszowie		Szkoła Podstawowa im. Świętokrzyskich Partyzantów Armii Krajowej w Wielkiej Wsi	
		Liczba zatrudnionych	Liczba etatów	Liczba zatrudnionych	Liczba etatów	Liczba zatrudnionych	Liczba etatów
1.	sekretarka	1	1,00	1	0,5	1	0,75
2.	księgowa	1	0,75	1	0,5	1	0,5
3.	intendentka	1	1,00	1	0,5	1	0,75
4.	sprzątaczką	7	7,00	4	4,00	2	2,00
5.	woźny	1	1,00	1	1,00	1	1,00
6.	kucharka	4	4,00	2	1,50	2	1,25
7.	pomoc nauczyciela	2	2,00	1	1,00	1	0,25
RAZEM		17	16,75	11	9,00	9	6,5

W 2019 r. wydatki na oświatę wyniosły 8.831.103,18 zł. Dochody stanowiły kwotę 5.518.385,95 zł i pochodziły głównie z subwencji (5.096.592,00 zł) i dotacji. Gmina na funkcjonowanie szkół przeznaczyła środki w wysokości 3.312.717,23 zł. (w wymienionej kwocie mieszczą się również środki własne przeznaczone na realizację projektów edukacyjnych).

1. Doposażenie i modernizacja bazy dydaktycznej szkół w 2019 r.:
 - a) wyposażenie Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych
Środki na zadanie w kwocie 18.800,00 zł pochodziły z 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.
 - b) doposażenie biblioteki szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Wąchocku w lektury szkolne oraz nowości wydawnicze w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa

Koszt realizacji zadania to 15.000,00 zł, w tym wkład własny gminy 3.000,00 zł.

- c) doposażenie i remont stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej w Wielkiej Wsi w ramach Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

Wykonano naprawy tynkarskie ścian i sufitu oraz ich odmalowanie. Wymieniono płytki, posadzki, drzwi oraz okienka do wydawania posiłków. Częściowo wymieniona została także instalacja wodna.

Zakupiono nowe chłodziarki, kuchenkę gazową, okap, sprzęty kuchenne nowej generacji, drobne akcesoria i nową zastawę stołową.

Całkowita wartość projektu to 85.136,61 zł, z czego dofinansowanie wynosiło – 67.352,38 zł, wkład własny gminy – 17.784,23 zł.

2. Osiągnięcia dydaktyczne w roku szkolnym 2019/2020:

- Zespół Placówek Oświatowych Wąchocku – I miejsce w Finale Województwa Świętokrzyskiego w koszykówce 3x3; II miejsce w IV Turnieju Koszykówki Dziewcząt o Puchar Dyrektora PSP w Oleśnicy; III miejsce w rozgrywkach na etapie wojewódzkim w Ćwierćfinałach Małej Ligi Piłki Ręcznej w Kielcach.
- Szkoła Podstawowa w Parszowie – V miejsce w Powiatowym Konkursie Języka Niemieckiego „W świat z niemieckim”;
- Szkoła Podstawowa w Wielkiej Wsi – trzech uczniów klasy III zdobyło Certyfikat Eksperta Tabliczki Mnożenia w ogólnopolskim konkursie „IX Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia”.

POMOC SPOŁECZNA

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąchocku wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. zatrudnionych było **11** osób

W 2019 r. MGOPS w Wąchocku realizował **zadania** wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

- a) **zlecone**, takie jak: specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi; z tej formy pomocy skorzystało **3 dzieci**; wydatkowano **30.240,00 zł** (dotacja);
- b) **własne**:
- zasiłki stałe - **66** osób na kwotę: **381.666,00 zł**,
 - zasiłki okresowe - **70** osób na kwotę **97.645,00 zł**,
 - zasiłki celowe i w naturze dla **12** osób na kwotę **2.920,00 zł**

- zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) - 1 osoba na kwotę **800,00 zł**,
- zasiłek celowy na zakup posiłku i żywności, - 229 osób na kwotę **76.782,00 zł**,
- obiady dla dzieci w szkołach - 112 dzieci na kwotę **45.225,00 zł** (oraz dla 7 dzieci na podstawie zgłoszenia przez dyrektora szkoły na kwotę **2.993,00 zł**),
- usługi opiekuńcze - 6 osób - koszt usług wynosił **44.122,00 zł**,
- pobyt w domu pomocy społecznej - 16 osób - koszt dopłat - **383.124,00 zł**,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne (od zasiłków stałych) - 58 osób na kwotę **33.055,00 zł**,
- pochówek dla osoby samotnej - 1 osoba na kwotę **2.500,00 zł**
- asystent rodziny - skorzystało 12 rodzin, koszt zatrudnienia asystenta **43.034,27 zł**, w tym środki własne **21.211,27 zł**;

Łącznie na realizację zadań własnych w 2019 r. wydatkowano: **1.681.122,94 zł** w tym dotacja: **753.680,50 zł**.

1. Realizacja programów w 2019 r. przez MGOPS w Wąchocku:

- a) **Rządowy Program: "Posiłek w szkole i w domu"** - pomoc finansowa na zakup posiłku lub żywności do przygotowania posiłków, gorący posiłek dla dzieci w szkołach przedszkolach i innych placówkach edukacyjnych - skorzystało **341** osób, na kwotę **125.000,00 zł**;
- b) **"Program 500 plus"** - realizacja zadań związanych z przyznawaniem świadczenia wychowawczego dla dzieci do 18-tego roku życia, polegająca na przyjmowaniu wniosków, kompletowaniu dokumentów, prowadzeniu postępowań i przyznaniu (w formie informacji) bądź odmowie (w formie decyzji administracyjnej) świadczenia wychowawczego. - skorzystało **628** rodzin (960 dzieci) na kwotę **4.491.797,00 zł** (8331 świadczeń);
- c) **Program "Dobry Sart"** - prowadzenie postępowań i przyznawanie jednorazowych świadczeń na wyprawkę szkolną dla uczniów od I klasy szkoły podstawowej w wysokości 300,00 zł - przyznano **680** świadczeń na kwotę **204.000,00 zł**;
- d) **"Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy na lata 2016-2020"** - podejmowanie działań polegających na przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - Zespół Interdyscyplinarny - odbyło się **4** posiedzeń (**38** posiedzeń grup roboczych), sporządzono **19** Niebieskich Kart.

- e) **Program w zakresie przyznawania pomocy materialnej dla uczniów -"Stypendia szkolne"** przyjęto 36 wniosków, wydano 71 decyzji; na realizację programu wydano **68.335,00 zł** (dotacja: **61.500,00 zł**, środki własne **6.834,00 zł**) dla **36** uczniów.
- f) **"Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.** W 2019 r. wydatkowano **43.034,27 zł** (środki własne - 21.211,27 zł) z przeznaczeniem na zatrudnienie asystenta rodziny, który udzielał wsparcia 12 rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. W 2019 r. MGOPS w Wąchocku realizował zadania dot. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, na które wydatkował środki w łącznej wysokości **3.078.707,50 zł**.
- a) **świadczenia rodzinne** - wydano 550 decyzji administracyjnych na kwotę **2.784.317,29 zł** dla **2825** świadczeniobiorców,
- b) **fundusz alimentacyjny** - wydatki na realizację zadania wyniosły **235.340,00 zł**, wydano 47 decyzji administracyjnych (przyznano 564 świadczeń dla **57** osób uprawnionych);
3. **"Pomoc dla mieszkańców gminy Wąchock w celu przyłączenia domostw do sieci wodno-kanalizacyjnej"**
- Mając na uwadze poprawę jakości środowiska i komfortu życia mieszkańców Gmina Wąchock za pośrednictwem MGOPS w Wąchocku od 2017 r. realizuje zadanie pod nazwą: "Pomoc dla mieszkańców gminy Wąchock w celu przyłączenia domostw do sieci wodno-kanalizacyjnej".
- W 2019 r. nie wpłynął żaden wniosek o powyższą formę pomocy.
- Łącznie w latach 2017-2018 z powyższej pomocy skorzystało **7 rodzin** na łączną kwotę **36.346,00 zł** (2017 r. - 4 rodziny - 15 052 zł, 2018 r. 3 rodziny - 21.294 zł).
4. **"Karta Dużej Rodziny"** - prowadzenie postępowań w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny dla rodzin wielodzietnych - wydano **528** kart .
5. **"Starachowicka Karta Seniora 60+"** - prowadzenie postępowań w sprawie przyznania Starachowickiej Karty Seniora 60+ dla osób powyżej 60-go roku życia - wydano **521** kart.
- Szczegółowe informacje dotyczące działalności i zasad funkcjonowania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku zawarte są w corocznych sprawozdaniach przedkładanych do zatwierdzenia przez Radę Gminy w terminie określonym przepisami ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Sprawozdanie z działalności jednostki przyjęto na Sesji Rady Miejskiej w Wąchocku w miesiącu maju br.

KULTURA

MGOK w Wąchocku jest samorządową instytucją kultury. MGOK zajmuje się organizowaniem całokształtu życia kulturalnego gminy Wąchock. Jest inicjatorem imprez kulturalnych, inspiruje i aktywizuje środowisko twórców oraz daje mieszkańcom możliwość rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień artystycznych. Oferta kulturalna MGOK jest kierowana do wszystkich grup wiekowych.

Struktura organizacyjna to Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku i Wiejskie Domów Kultury w Marcinkowie, Ratajach, Parszowie i Wielkiej Wsi. Ogółem zatrudnienie wynosi 7,75 etatu w tym instruktor KO., stażysta (WDK Parszów), pracownik gospodarczy (WDK Wielka Wieś), oraz instruktor muzyk dla KGW – 4 godziny tygodniowo i instruktor tańca ludowego -WDK w Wielkiej Wsi 2 godz. tygodniowo.

• **Działania w zakresie edukacji kulturalnej**

Podstawowe zadania statutowe obejmujące edukację kulturalną dzieci i młodzieży realizowane były poprzez organizację kół zainteresowań, wsparcie dla zespołów amatorskiego ruchu artystycznego, naukę gry na instrumentach, działalność programowo informacyjną. W ramach tej edukacji wprowadzone elementy wychowania patriotycznego. Działania ukierunkowane są na promocję miasta i gminy.

MGOK w Wąchocku sprawuje opiekę merytoryczną nad zespołami śpiewaczymi Kół Gospodyń Wiejskich w Wąchocku , „ ZOŚKI" w Ratajach , w Węglowie, Parszowie i Wielkiej Wsi i Marcinkowie.

Instruktor muzyki prowadzi Kapelę Sołtysa z Wąchocka i pełni obowiązki Honorowego Sołtysa Wąchocka.

W MGOK działa Młodzieżowa Grupa Teatralna i Kółko Plastyczne. W WDK w Wielkiej Wsi działa Dziecięca Grupa Tańca Ludowego "Świetliki".

• **Imprezy**

W 2019 r. MGOK w Wąchocku współorganizował i wspierał także imprezy cykliczne i ponadlokalne takie jak: 156. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego, Piknik Archeologiczny " Rydno", Jarmark u Starzecha, Partyzanckie Spotkania Wykus-Wąchock, Zjazd i Krajowy Turniej Sołtysów, Poland Bike Marathon, którego baza główna mieściła się obok MGOK. Współorganizował również Marcinkowskie Spotkania z Folklorem wraz z Dożynkami Gminnymi w Marcinkowie. Muzyka w Opactwie, Fiesta Balonowa, Kino Plenerowe w Parszowie, Nocne Biegi Wokół Zalewu.

MGOK (drużyna piłkarska i Kapela Sołta z Wąchocka) wraz z UMiG brał udział w partnerskiej wizycie na Słowacji w miejscowości Spissky Stiavnik.

MGOK w Wąchocku zorganizował Pierwsze Forum Gminnych Organizacji Pozarządowych. We współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Wąchocka realizowaliśmy jako partner projekty: Wąchocka Biesiada Kulturalna, Spotkania Artystyczne Dookoła Wąchocka oraz projekt "Zakup namiotu i narzędzi promocji".

Szczegółowe sprawozdanie z działalności jednostki za 2019 r. zostało przyjęte na Sesji Rady Miejskiej w Wąchocku w dniu 28 lutego 2020 r.

http://gmina.wachock.sisco.info/zalaczniki/4535/9_14-05-2020_13-32-23.pdf

BIBLIOTEKI

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Wąchocku funkcjonuje jako samorządowa instytucja kultury w Gminie Wąchock.

W skład MGBP w Wąchocku, która pełni funkcję biblioteki głównej wchodzi trzy filie biblioteczne: w Wielkiej Wsi, Parszowie, Marcinkowie.

- biblioteka w Wąchocku czynna jest 6 dni w tygodniu,

- filie biblioteczne 5 dni w tygodniu

Zatrudnienie (stan na 31.12.2019r.) ogółem: 3,5 etatu w tym: bibliotekarz $3\frac{1}{4}$ etatu, $\frac{1}{4}$ etatu główna księgowa.

Biblioteka dysponuje księgozbiorem, którego stan zbiorów na koniec 2019 roku wyniósł – 32206 książek oraz 204 audiobooki.

W ciągu roku zakupiono z Dotacji Organizatora oraz Dotacji Ministra Kultury 878 pozycji książkowych.

Księgozbiór udostępniany jest na zewnątrz oraz na miejscu. Skatalogowany jest w katalogu on-line.

Biblioteka oprócz tradycyjnego wypożyczania praktykuje udostępnianie „książka na telefon” dla osób starszych oraz niepełnosprawnych, którym problem sprawia dotarcie do naszych placówek. Przyjmujemy telefoniczne zamówienia, po czym książki dostarczane są czytelnikowi przez pracownika biblioteki.

Inną z form udostępniania księgozbioru są wypożyczenia międzybiblioteczne, których celem jest wyszukiwanie i sprowadzanie potrzebnych czytelnikom materiałów niedostępnych w zbiorach naszej biblioteki.

Czytelnicy mają również możliwość dostępu on-line do zasobów książek i czasopism Biblioteki Narodowej dzięki cyfrowej wypożyczalni zbiorów naukowych- ACADEMICA.

OCHRONA ZDROWIA

Stan zatrudnienia w SZOZ w Wąchocku na dzień 31.12.2019 r. wynosił:

- Lekarze – 1 etat oraz w ramach umów zleceń i kontraktów łącznie 31 godz./tydz.,
- Stomatolog – 0,75 etatu, kontrakt stomatologiczny 14 h/tydz., asystentka stomatologiczna 0,75 etatu,
- Ginekolog – 0,5 etatu,
- Pielęgniarki – 6,75 etatu,
- Sprzątaczkę – 1,5 etatu,
- Księgową/kadrową – 1 etat,
- Informatyk – 1 etat.

W 2019 roku świadczenie zdrowotne w zakresie POZ udzielane były w Ośrodku Zdrowia w Wąchocku i Ośrodku Zdrowia w Parszowie.

1. Działalność Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wąchocku finansowana jest na podstawie:

a) Kontraktów zawartych ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w następujących zakresach świadczeń:

- podstawowa opieka zdrowotna,
- stomatologia ogólna,
- położnictwo i ginekologia.

2) Działalności własnej tj. sprzedaży usług medycznych świadczonych w zakresie diagnostyki laboratoryjnej, sprzedaży szczepionek, innych (płatnych) świadczeń medycznych oraz przychody otrzymane z działalności poradni medycyny pracy w okresie I – III 2019.

Liczba zadeklarowanych pacjentów na listach POZ wg stanu na 31.12. 2019:

	Ośrodek Zdrowia w Wąchocku	Ośrodek Zdrowia w Parszowie	RAZEM
Lekarz POZ	3.675	1.049	4.724
w tym nieubezpieczonych	329	71	400
Pielęgniarka POZ	3.545	1.103	4.648
w tym nieubezpieczonych	306	70	376
Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania	251	220	471

Ilość udzielonych porad przez lekarzy:

	Ośrodek Zdrowia w Wąchocku	Ośrodek Zdrowia w Parszowie	RAZEM
Poradnia lekarza POZ	20.523	4.778	25.301
Poradnia stomatologiczna	2.018	706	2.724
Poradnia ginekologiczno-położna	1.124	--	1.124

Okazjonalne badania wykonywane przez firmy zewnętrzne:

- 1) wzroku – 2 razy;
- 2) słuchu – 2 razy;
- 3) CytoMammobus (w ramach programu profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi) – 2 razy;

W 2019 roku do Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej zakupiono:

- 1) Chłodziarka do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 823,00 zł,
- 2) Ekspres ciśnieniowy do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 1.174,00 zł,
- 3) Urządzenie wielofunkcyjne Xerox do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 1.075,00 zł,
- 4) Komputer Lenovo M92P do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku - 798,89 zł,
- 5) Komputer Dell OptiPlex do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku 5040 1.699,00 zł,
- 6) Waga dla niemowląt do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 849,00 zł,
- 7) Wycieraczka antypoślizgowa do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 967,50 zł,
- 8) Dwa zamki na karty zbliżeniowe do Ośrodka Zdrowia w Wąchocku – 947,06 zł,
- 9) Drukarka laserowa do Ośrodka Zdrowia w Parszowie – 1.013,00 zł.
- 10) Inne wyposażenie drobne (fotele, monitory, kosze na śmieci itp.)
na kwotę 7.925,01 zł

Ochrona przeciwpożarowa

Organizacja i zadania związane z ochroną przeciwpożarową określone zostały w ustawach z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

Ochrona przeciwpożarowa jest to ogół działań mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Działania te realizowane są poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do likwidacji pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Na terenie Gminy Wąchock zadania te realizowane są przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Wąchock, Dyrektorów Szkół oraz 4 Ochotnicze Straże Pożarne.

Na jednostkach straży oparty jest system interwencyjnego działania w sytuacjach zagrożeń pożarowych, powodziowych, wypadkach drogowych i wielu innych zdarzeń związanych z działalnością ludzką i sił natury. Z uwagi na stan wykszolenia, wyposażenie w sprzęt jak również lokalizację dwie z nich wprowadzone zostały do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego: są to Ochotnicza Straż Pożarna w Wąchocku oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Wielkiej Wsi.

Jednostki z Parszowa oraz Marcinkowa są poza system Krajowym- przewidywane są do działań lokalnych na terenie naszej gminy.

Wprowadzenie do Krajowego Systemu nakłada na jednostki dodatkowe obowiązki oraz stawia szereg wymagań. Rekompensatą tego jest coroczne doposażenie tych jednostek ze środków spoza naszego budżetu. W 2019 r. wsparcie finansowe oprócz jednostek w Wąchocku i Wielkiej Wsi, otrzymały również jednostki z Marcinkowa i Parszowa.

I. Dofinansowanie KSRG jednostek OSP z budżetu państwa:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Wielkiej Wsi: 5000 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu i wyposażenia jednostki,
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Wąchocku :
 - 5264 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu i wyposażenia jednostki,
 - 6000 zł z przeznaczeniem na wyposażenie socjalne, mundury wyjściowe oraz szkolenie młodzieży w Zespole Szkół w Wąchocku.

II. Dofinansowanie dla pozostałych jednostek spoza budżetu Gminy Wąchock:

W 2019 r. dodatkowo jednostki z Parszowa i Marcinkowa zostały wsparte środkami zewnętrznymi wspierającymi prace remontowe w wysokościach:

1. OSP Marcinków – 12000 zł;
2. OSP Parszów-14000 zł.

III. Dofinansowanie zakupu samochodu:

W 2019 roku ze środków własnych oraz pozyskanych z zewnątrz zakupiony został samochód VOLVO FLD3C o numerze rejestracyjnym TST67602; Wraz z samochodem zakupiony został również następujący sprzęt :

- Przyczepa WIOLA W15C35;
- Motopompa szlamowa HONDA WT40X,
- Zestaw PSP R1;
- Przenośne zapory przeciwpowodziowe SUP P4 40/10 m- 15 szt.;
- Przenośne zapory przeciwpowodziowe SUP P4 40/15 m- 15 szt..

Środki własne z budżetu Gminy Wąchock to **229 299** zł, środki pozyskane z innych źródeł – **668 997** zł.

IV. Dotacje celowe z Urzędu Gminy Wąchock:

Uchwałami nr XI/77/2019, XI/77/2019 ,XII/80/2019 oraz XIII/85/2019 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 28.08.2019 r. o przekazaniu dotacji celowej, udzielone zostały z budżetu Gminy dotacje celowe dla:

1. Ochotniczej Straży Pożarnej w Marcinkowie w wysokości 12500 zł z przeznaczeniem na:
 - zakup sprzętu uzbrojenia oraz wyposażenia osobistego i ochronnego- kwota 2500 zł,
 - remont budynku OSP w Marcinkowie- kwota 10 000 zł.Na remont OSP w Marcinkowie pozyskano 12 000zł środków zewnętrznych.
2. Ochotniczej Straży Pożarnej w Parszowie w wysokości 20 979 zł z przeznaczeniem na:
 - Zakup sprzętu uzbrojenia oraz wyposażenia osobistego i ochronnego- kwota 5300 zł,
 - Remont pomieszczeń OSP w budynku gminnym w Parszowie- kwota 15 679 zł.

Na remont OSP w Parszowie pozyskano 14 000zł środków zewnętrznych.

3. Ochotniczej Straży Pożarnej w Wielkiej Wsi w wysokości 2500 zł

z przeznaczeniem na:

– zakup sprzętu uzbrojenia oraz wyposażenia osobistego i ochronnego- kwota 2500 zł.

4. Ochotniczej Straży Pożarnej w Wąchocku w wysokości:

– 6300 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu uzbrojenia oraz wyposażenia osobistego i ochronnego;

Jednostki z Wąchocka oraz Wielkiej Wsi posiadają dodatkową specjalizację: przez Komendę Powiatową Państwowej Straży pożarnej w Starachowicach zaliczane są do specjalizujących się w ratownictwie technicznym. Jednostka z Wielkiej Wsi przygotowana jest również do prowadzenia działań z zakresu ratownictwa wodnego.

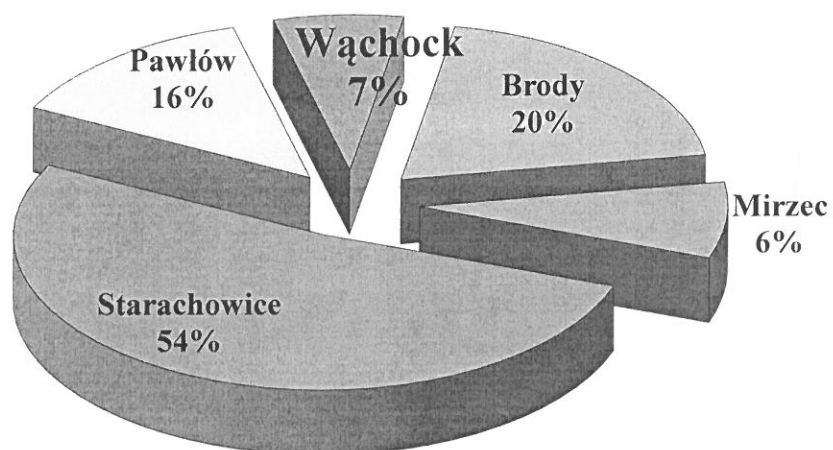
Jednostki z Parszowa i Marcinkowa zostały wyposażone w sprzęt hydrauliczny do prowadzenia działań w zakresie ratownictwa drogowego. Wyposażenie naszych jednostek jest coraz lepsze, nasz strażak chroniony jest aparatami powietrznymi, mundurami takim jak w jednostkach zawodowych.

Jednostki aktywnie uczestniczą w likwidacji zagrożeń.

1.Statystyka zdarzeń na terenie Gmin powiatu starachowickiego:

Gmina	Ogółem zdarzeń		Pożary		Miejsc. zagrożenia		Alarmy fałszywe	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Brody	168	192	79	119	82	69	7	4
Mirzec	63	77	22	40	39	36	2	1
Pawłów	155	130	47	57	107	73	1	0
Starachowice	525	504	148	186	355	309	22	9
Wąchock	69	66	21	28	46	35	2	3

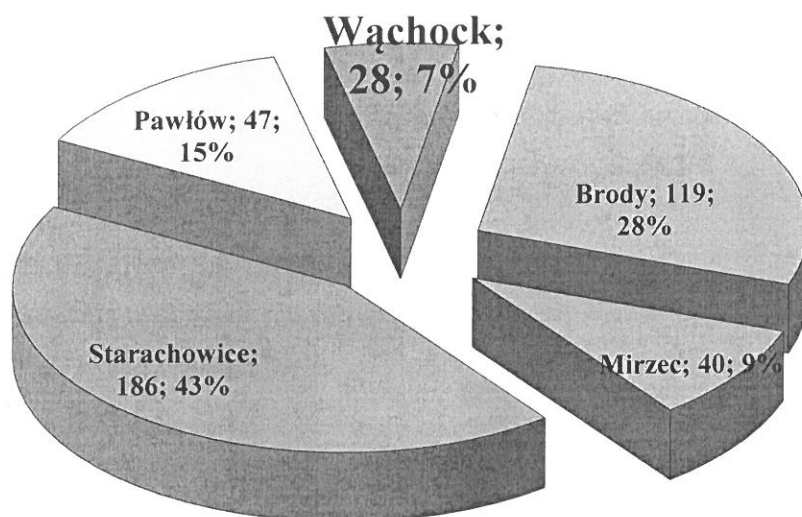
Procentowa ilość wszystkich zdarzeń w rozbiciu na gminy:

Ilość pożarów w poszczególnych gminach:

Powiat / gmina	Pożary				
	Małe	Średnie	Duże	Bardzo duże	Razem
Brody	111	7	1	0	119
Mirzec	35	5	0	0	40
Starachowice	176	10	0	0	186
Pawłów	54	3	0	0	57
Wąchock	26	1	1	0	28
RAZEM:	402	26	1	0	317

Ilość pożarów w rozbiciu na gminy:

Miejscowe zagrożenia

Na ogólną liczbę 522 miejscowych zagrożeń w powiecie starachowickim odnotowano:

MZ małe – 87,

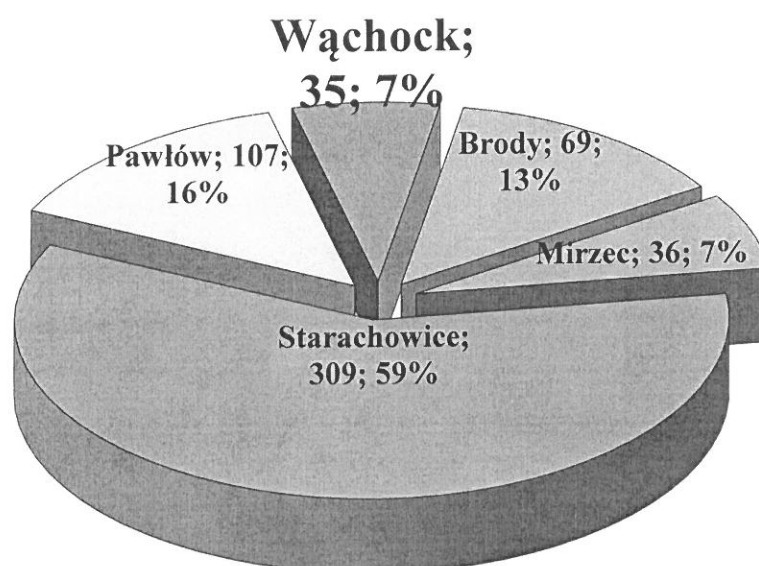
MZ lokalne – 427,

MZ średnie - 8.

Wyjazdy do miejscowych zagrożeń na terenie poszczególnych gmin:

Powiat / gmina	Miejscowe zagrożenia			
	małe	lokalne	średnie	ogółem
Brody	10	57	2	69
Mirzec	5	29	2	36
Starachowice	58	251	0	309
Pawłów	8	63	2	73
Wąchock	6	27	2	35
RAZEM	87	427	8	522

Ilość miejscowych zagrożeń w poszczególnych gminach:

2. Statystyka udziału w akcjach jednostek z Gminy Wąchock:

		2016	2017	2018	2019
Lp.	Jednostka	Ilość interwencji			
1.	OSP Wąchock	44	35	23	30
2.	OSP Marcinków	10	17	8	8
3.	OSP Parszów	18	16	13	11
4.	OSP Wielka Wieś	50	35	33	29

Sprawne i bezpieczne prowadzenie działań gwarantuje dobre wyszkolenie strażaków ochotników. Zapewniamy w budżecie środki na opłaty związane z udziałem w szkoleniach i ćwiczeniach doskonalących.

Bieżący stan wyszkolenia strażaków z gminy Wąchock

Gmina Wąchock	Szkolenie podstawowe	Dowódców	Naczelników	Z zakresu ratownictwa technicznego	Kierowców konserwatorów	Z zakresu działań przeciwpożarowych	KPP
stan wyszkolenia OSP/ ukończone kursy							
Wymagane minimum	12	4	2	4	3	4	4
Stan faktyczny wyszkolenia							
OSP Wąchock	27	9	4	11	8	8	6
OSP Marcinków	17	3	1	7	2	2	4
OSP Parszów	17	7	3	11	7	2	6
OSP Wielka Wieś	39	6	6	24	6	15	9

Strażacy oraz samochody strażackie są ubezpieczone. Sprzęt poddawany przeglądowi przez serwisantów posiadających stosowne uprawnienia. Strażacy biorący czynny udział w akcjach mają stosowne badania lekarskie, pozwalające na dopuszczeniu do brania udziału w akcjach ratowniczych.

PODSUMOWANIE

Gmina Wąchock chcąc spełnić oczekiwania mieszkańców podejmuje wiele zadań mających na celu poprawę warunków życia.

Rok 2019 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań w każdej dziedzinie, ale również należy postrzegać jako kontynuację inwestycji rozpoczętych w ubiegłych latach ale również początkiem nowych zadań, planów i koncepcji na kolejny rok.

Wyzwania stojące przed Gminą Wąchock są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe.

W sposób strategiczny i przemyślany dążymy do ich realizacji, starając się jednocześnie wsłuchiwać w głos mieszkańców i zabiegać o środki finansowe zewnętrzne.

BURMISTRZ

mgr Jarosław Samela